

Weterynaryjny Szczyt Grupy Wyszehradzkiej w Haliczu: wspólny głos w obronie przyszłości zawodu

Informacja z przebiegu posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego VV4+ w Haliczu (Słowacja) połączonego z Cross-Regional Veterinary Cooperation Summits realizowanego w ramach Visegrad Found

KRYTYCZNY NIEDOBÓR LEKARZY WETERYNARII NA OBSZARACH WIEJSKICH, REWOLUCYJNE ZMIANY W INTERPRETACJI PRZEPISÓW LEKOWYCH ORAZ AUTOMATYCZNE UZNAWANIE SPECJALIZACJI W UE – TO GŁÓWNE TEMATY POSIEDZENIA ZGROMADZENIA OGÓLNEGO GRUPY VV4+ W HALICZU. WYDARZENIE, POŁĄCZONE ZE SZCZYTEM CROSS-REGIONAL VETERINARY COOPERATION SUMMITS W RAMACH FUNDUSZU WYSZEHRADZKIEGO, ZAOWOCOWAŁO JEDNOGŁOŚNYM PRZYJĘCIEM APELU DO RZĄDÓW I KOMISJI EUROPEJSKIEJ O RATOWANIE MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ W REJONACH ROLNICZYCH. SUKCESEM ZAKOŃCZYŁY SIĘ RÓWNIEŻ STARANIA O DOPRECYZOWANIE UNIJNEGO ROZPORZĄDZENIA DOTYCZĄCEGO TZW. STOSOWANIA KASKADOWEGO LEKÓW, CO ZAPEWNI LEKARZOM NIEZBĘDNE BEZPIECZEŃSTWO PRAWNE. PODCZAS SZCZYTU WYBRANO TAKŻE RZECZNIKA GRUPY NA KOLEJNĄ KADENCJĘ.

10

Grupa VV4+ z zadowoleniem omówiła prezentowaną przez Marka Kubicę kwestię Results of lobby on modification of Medicine Regulation, konstatując, iż w następstwie działań Grupy oraz FVE, 24 kwietnia Komisja odniosła się do wyrażonego w zeszłorocznym stanowisku Grupy Need for veterinarians to retain efficiency and flexibility in treatment poglądu o wzajemnym oddziaływaniu między artykułem 106 ust. 1 a artykułami 112–114 („stosowanie kaskadowe”) rozporządzenia (UE) Nr 2019/6 w przypadku modyfikacji dawki i czasu stosowania wskazanego w SPC. Komisja przyjęła właściwą, opartą na podejściu naukowym oraz praktycznym zastosowaniu i działaniu leków interpretację, która zapewni lekarzom weterynarii potrzebną jasność i pewność prawną w prawidłowym stosowaniu produktów leczniczych weterynaryjnych.

„Bringing back rural veterinarians” – kraje VV4+ wzywają do działania

Reprezentanci krajów stowarzyszonych w Weterynaryjnej Grupie Wyszehradzkiej (16 krajów) przyjęli jednogłośnie

stanowisko/wezwanie do działania pt. Bringing back rural veterinarians, w którym – w nawiązaniu do tezy rezolucji PE z dnia 30 kwietnia 2026 r. w sprawie sposobu zapewnienia zrównoważonej przyszłości unijnego sektora produkcji zwierzęcej w świetle konieczności zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego, odporności rolników oraz wyzwań związanych z chorobami zwierzęcymi (2025/2053(INI)), oceniającej, iż „UE boryka się z krytycznym niedoborem lekarzy weterynarii specjalizujących się w leczeniu zwierząt gospodarskich – kraje grupy wyszehradzkiej wezwały rządy oraz KE do opracowania i wdrożenia systemu mającego na celu przywrócenie lekarzy weterynarii, świadczących usługi weterynaryjnej w obszarach rolniczych.

System zachęt zamiast kryzysu: jak przywrócić weterynarię na wieś?

W toku dyskusji podniesiono, iż podstawą powinno być ujednolicone i godziwe podejście opierające się na przywróceniu trwałych podstaw opłacalności ekonomicznej dla pracy na wsi i usankcjonowanie prawne systemu zachęt, w tym form wsparcia przy relokacji i zakładaniu wła-

snej praktyki, godziwego wynagrodzenia lekarzy weterynarii za wizyty stanu zdrowia, ale także finansowane stypendia dla studentów wydziałów medycyny weterynaryjnej zamierzających podjąć pracę na wsi, dopłaty do zapewnienia opieki całodobowej i w nagłych przypadkach, ustanowienia odpowiednich stawek wynagrodzeń za czynności urzędowe, uznanie pracy lekarza weterynarii za pracę w warunkach szkodliwych, a w konsekwencji – wcześniejsze emerytury. Podnoszono również kwestie właściwej kompensacji przypadków chorób zawodowych, związanych z codziennym obcowaniem lekarzy weterynarii z czynnikami zakaźnymi, w tym groźnymi zoonozami. Jak słusznie zauważono, działania te są częścią zaproponowanej przez KE „The generational renewal strategy”, która jest częścią WPR (CAP). Niedobór lekarzy weterynarii na obszarach wiejskich i w hodowli zwierząt gospodarskich stanowi istotną barierę dla wymiany pokoleniowej w rolnictwie. Nowi rolnicy potrzebują dostępnej opieki zdrowotnej dla dużych zwierząt, aby zabezpieczyć inwestycje w hodowlę i utrzymać zdrowie stada, brak lokalnych lekarzy weterynarii zagraża rentowności

Posiedzenia Zgromadzenia odbyło się w Haliczu (Słowacja).

gospodarstw i zniechęca młodych ludzi do wejścia do branży. Wymiana pokoleniowa w rolnictwie jest silnie utrudniona przez równoległy kryzys: poważny, narastający niedobór lekarzy weterynarii na obszarach wiejskich, w hodowli zwierząt gospodarskich i w praktyce mieszarnej. W miarę jak młodzi rolnicy i ich następcy przejmują gospodarstwa, brak dostępnej opieki weterynaryjnej dla zwierząt gospodarskich podnosi koszty operacyjne, stwarza ogromne obawy dotyczące dobrostanu zwierząt i zagraża ogólnej rentowności gospodarstw. Podczas gdy praktyki weterynaryjne dla zwierząt towarzyszących w dużych aglomeracjach gwałtownie się rozwinęły, liczba lekarzy weterynarii specjalizujących się w leczeniu zwierząt hodowlanych znacząco spadła. W niektórych krajach odnotowano spadek 90 % lekarzy weterynarii specjalizujących się w leczeniu zwierząt hodowlanych od lat 40. XX wieku, co związane jest z tym, że praktyka wiejska związana jest z długimi godzinami pracy, ciężką fizyczną pracą, urazowością związaną z agresją zwierząt, wezwaniami w nagłych wypadkach i wysokich nakładach w skomplikowanych przypadkach, które często przewyższają potencjał zarobkowy rolników. Rolnicy mają trudności ze znalezieniem lekarzy weterynarii chętnych do podróżowania do odległych obszarów lub leczenia dużych zwierząt. Ta izolacja może prowadzić do wyższej śmiertelności zwierząt i gwałtownego wzrostu rachunków za leczenie.

Brak niezbędnej infrastruktury – takiej jak niezawodna, lokalna opieka weterynaryjna – zmusza młodych rolników do zastanawiania się, czy gospodarstwa rolne utrzymujące zwierzęta gospodarskie są stabilne finansowo, co może wypychać ich z sektora rolnego. Młodzi rolnicy chętniej wdrażają innowacyjne, zrównoważone i wyspecjalizowane praktyki rolnicze, które wymagają specjalistycznego, nowoczesnego wsparcia weterynaryjnego, często niedostępnego w ich okolicy.

Europejskie standardy i sprawdzone praktyki rynkowe

Omówiono przykładowe rozwiązania, które wdrożono w niektórych państwach UE:

- a) Programy stypendiów i spłaty pożyczek: programy mają na celu pomoc w spłacie/umorzeniu zadłużenia studentów absolwentów wydziałów medycyny weterynaryjnej, którzy zobowiązują się do pracy na obszarach deficytowych przez określoną liczbę lat np. 10 lat – DE;
- b) Programy wsparcia przy relokacji/osadnictwie i zakładaniu własnej praktyki wiejskiej: programy mają na celu pomoc w spłacie/umorzeniu udzielonego wsparcia absolwentom wydziałów medycyny weterynaryjnej, którzy zamieszkają i pracują na obszarach deficytowych przez określoną liczbę lat;

- c) Ukierunkowane ścieżki edukacyjne: uniwersytety tworzą programy certyfikacyjne i specjalistyczne ścieżki kształcenia w warunkach wiejskich, aby przygotować studentów weterynarii do specyficznych realiów (długi czas podróży, tempo kryzysowe i zarządzanie przedsiębiorstwem) praktyk związanych z dużymi zwierzętami;
- d) Godziwe wynagrodzenia za np. wizyty stanu zdrowia – 150 euro za godzinę pracy;
- e) Dopłaty dla lekarzy weterynarii za dyżury nocne;
- f) W praktykach mieszanych atrakcyjne wynagrodzenia za realizację czynności urzędowych;
- g) Zintegrowana Polityka Wiejska: stowarzyszenia i organizacje rolnicze naciskają na szersze rozwiązania „lokalne”, argumentując, że wspieranie wymiany pokoleń w rolnictwie wymaga jednoczesnego inwestowania w budownictwo mieszkaniowe i szerokopasmowy dostęp do internetu i opiekę weterynaryjną, aby całe społeczności wiejskie były atrakcyjne i przyjazne do życia.

Sytuacja epizootyczna i systemy dyżurów: doświadczenia sąsiadów

Podczas posiedzenia Główny Lekarz Weterynarii Słowacji Martin Chudy omówił zaangażowanie lekarzy weterynarii w ubiegłorocznym zwalczaniu FMD oraz wskazał na konieczność mo-

Od lewej: Marek Kubica, Krzysztof Anusz, Marek Mastalerek, Monika Toborek, Piotr Kwiecieński.

dernizacji systemu wynagrodzeń lekarzy weterynarii w kontekście Rezolucji PE z 30 kwietnia 2026 r., celem ich zachęcenia do pracy na wsi.

Omówiono także sytuację epizootyczną w Europie, w tym przypadki FMD, ASF, HPAI, ND, BTV, PPR i związane z tym wyzwania stojące przed lekarzami weterynarii.

Iris Fuchs, prezydent Bavarian Veterinary Chamber omówiła sytuację demograficzną w zawodzie w Bawarii oraz ogólne założenia realizacji rządowego programu „Future Strategy for Rural Veterinarians” wdrożonego w roku 2020, mającego na celu zatrzymanie fali ucieczki lekarzy weterynarii z terenów wiejskich i zachęty młodych do podjęcia pracy w praktykach terenowych/jako urzędowni lekarze weterynarii. Wskazała na oczywiste, dające określone rezultaty czynniki zachęty – jakim jest polepszenie atrakcyjności ekonomicznej życia na wsi, w tym zapewnienie mieszkań, stypendia fundowane, atrakcyjne wynagrodzenia oraz dopłaty do niektórych form aktywności w zawodzie lekarza weterynarii.

Z kolei Andrea Leutgöb-Oziberger, prezydentka of Austrian State Vet Association i Petra Sinova, prezydentka of Czech Veterinary Chamber omówiły sytuację lekarzy weterynarii praktyków zaangażowanych w realizację zadań urzędowych (zadania powierzone praktykom, sposób organizacji i ich finansowania). Zakres obowiązków jest zbliżony do rozwiązań polskich, po wejściu w życie nowych przepisów w 2024 roku, wykonywane przez lekarzy weterynarii czynności urzędowe, nadzorowane przez resort austriackiego Ministra Spraw Socjalnych, Zdrowia oraz Ochrony Konsumenta w oparciu o nowy, atrakcyjny cennik są wykonywane na bieżąco. W ramach czynności urzędowych, w każdym dystrykcie ustanowione są w porze wolnej od pracy dyżurujące zakłady lecznicze, świadczące usługi na rzecz zwierząt towarzyszących oraz gospodarskich za dopłatą, współfinansowaną z funduszy centralnych/federalnych oraz landowych. Zakład obsługujący zwierzęta towarzyszące w dni powszednie od 19.00 do 7.00 następnego dnia: 200 EUR. Weekendy:

sob. od 12.00 do pon. 7.00: 500 EUR. Dodatkowo czynne jest jedno pogotowie ratunkowe dla małych zwierząt w regionie Innermountain, tylko w weekendy. Zwierzęta gospodarskie obsługują 1–2 zakłady na powiat: 800 EUR za dyżur. Praktyka obsługująca konie – dopłata za weekend: 800 EUR. W Czechach, gdzie stawki, wzorem Polski są znacząco niższe, państwowa służba weterynaryjna boryka się z brakiem osób chętnych do wykonywania czynności urzędowych, co powoduje w przypadkach skrajnych zmniejszenie liczby badanych zwierząt i wzrost wieku zwierząt badanych, mogące prowadzić do zawieszania/utraty statusu epizootycznego gospodarstwa.

Przyszłość edukacji: automatyczne uznawanie specjalizacji w UE

Omówiono sytuację CPD w Europie. Prof. Krzysztof Anusz wniósł, aby wzorem lekarzy oraz lekarzy dentystów utworzyć listę specjalizacji, których programy nauczania są zharmonizowane we wszystkich krajach członkowskich UE zgodnie z załącznikiem V do Dyrektywy 2005/36/WE. Jeśli specjalizacja będzie znajdować się na wspólnym unijnym wykazie (np. chirurgia ogólna, anestezjologia), państwa UE musiałyby uznać tytuł automatycznie, na podstawie przedstawionych zaświadczeń. Nie ma wówczas potrzeby ponownego oceniania programu kształcenia.

Głos na arenie międzynarodowej i wybory rzecznika

Omówiono aktualne tematy proceduralne na poziomie europejskich i światowych organizacji weterynaryjnych:

- a) Aktualności FVE:
Siegfried Moder, prezydent FVE;
- b) Aktualności dotyczące leków:
Piotr Kwiecieński, wiceprezydent FVE;
- c) Aktualności UEVP:
Giovanni Guadagnini, członek prezydium UEVP;
- d) Aktualności EASVO:
Andrea Leutgöb-Oziberger, wiceprezes EASVO;
- e) Światowe Stowarzyszenie Weterynaryjne: Slaven Grbic, europejski sekretarz w prezydium WVA. ●

Marek Kubica

Miłym akcentem kończącym obradowanie były wybory personalne – Marek Kubica został wybrany jednogłośnie Spokesmanem VV4+ na kolejne 3 lata.

Results of lobby on modification of Medicine Regulation zaprezentował Marek Kubica.

Wspólne pamiątkowe zdjęcie.

Siegfried Moder, Iris Fuchs, Marek Kubica.

Marek Kubica i Petra Sinowa
(Prezydentka Czeskiej Izby Lekarzy
Weterynarii).

Marek Kubica został wybrany
jednogłośnie Spokesmanem VV4+
na kolejne 3 lata.